

27 באפריל 2020

לכבוד:
ח"כ גלעד ארדן
השר לביטחון פנים

שלום רב,

הנדון: אירועי אלימות משטרה בחברה החרדית

1. הרינו לפנות אליך בעקבות הצטברות של מקרי אלימות והתנהגות בלתי ראויה של שוטרים כלפי האוכלוסייה החרדית במסגרת אכיפת הוראות הבידוד והריחוק בתקופת משבר הקורונה. אין ספק, כי המשטרה מתמודדת עם אתגרים מורכבים בפעילותה בשכונות החרדיות ולעיתים עם אלימות והפרות סדר, אלא שאין בכך כדי להצדיק כל התנהלות אלימה מצד השוטרים והפרה שיטתית של הנהלים.

2. עד היום פורסמו בתקשורת בהרחבה שני אירועי אלימות מרכזיים כלפי חרדים - פציעתה של הילדה זיסי מרגליות בת ה-9 מרימון הלם והפלתו לרצפה של עו"ד דב פרנקל. בעקבות אירועים אלה דווח כי פנית למח"ש ולשר המשפטים בדרישה לפתוח בחקירה (גלעד כהן, [בעקבות התקריות האלימות במאה שערים: ארדן דורש לחקור את השוטרים המעורבים](#), Ynet, 21.4.2020).

3. בנוסף לאירועים אלה, הגיעו למשרדנו מקרים נוספים שמעידים על התנהלות שיטתית של שימוש מיותר בכוח, שימוש בלתי חוקי באמצעים והתייחסות לציבור החרדי באופן עוין.

א. אירוע מיום 3.4.2020, מאה שערים:

1. למשרדנו הגיע תיעוד של אירוע שהתרחש במאה שערים ביום 3.4.2020 בשעה 21. בסרטון מתועדים שוטרים רודפים באלות שלופות אחרי חרדים שיצאו מבית הכנסת ישועות יעקב לכיוון רח' עין יעקב ובמהלך המרדף נופל חרדי לרצפה וסביבו מתגודדים שוטרים רבים. מהעדויות שהגיעו לידינו מדובר באדם חרדי בן כ-70 שהלך לביתו מבית הכנסת והשוטרים שרדפו אחרי חרדי אחר נתקלו בו ואחד מהם נתן לו מכה עם אלה בראשו וכתוצאה מכך הוא נפל על פניו ודימם קשות. לפי העדויות וכן מהסרטון עולה, כי השוטרים השאירו אותו מדמם ופצוע במקום. החרדי שנפצע באירוע אינו מעוניין להגיש תלונה למח"ש מחשש שתלונתו תוביל להתעמרות בו אולם בהינתן התיעוד של האירוע, ברור כי יש לחקור את התנהלות השוטרים.

2. מצורף סיכום האשפוז ממנו עולה, כי בעקבות האלימות שהופעלה כלפיו נגרם לו חתך בראשו, שבר בצוואר ירך שמאל והוא אושפז לצורך ניתוח החלפת מפרק הירך.

3. חרדים שהגיעו למקום כדי לסייע לחרדי הפצוע הורחקו מהמקום **במנות אלה** (דקה 22: 1, 46: 1 לדוגמה). בנוסף, לאחר שעזבו השוטרים את המקום ולמרות שהיו במקום חרדים רבים ובהם גם ילדים קטנים, כפי שניתן לראות בבירור מהסרטון, **זרקו השוטרים למקום רימוני הלם** (דקה 10: 6).

4. לצורך חקירת האירוע ניתן לפנות למר ----- (טל' -----) שהיה עד לאירוע התקיפה ונראה בסרטון כשהוא מביא מים לשוטרים שטיפלו בפצוע.

תיעוד האירוע

ב. מתיעוד אירוע נוסף שהתרחש ביום 24.3.2020 בשעה 10:50 נראים שוטרים מול בית הכנסת ישועות יעקב. אחד השוטרים פונה לחרדי שעומד מחוץ לבית הכנסת (דקה 00:2), תופס אותו ולמרות שהוא אינו מתנגד כלל, יחד עם שוטרים נוספים מצמידים אותו לדלת סורגים בכוח רב (דקה 20:2). החרדי נדחף לעבר הסורגים בעוצמה רבה במשך דקות ארוכות (עד דקה 20:4) ולאחר מכן השוטרים משחררים אותו לדרכו. מתיעוד האירוע נראה, כי לא היתה כל הצדקה להפעלת כוח.

תיעוד האירוע

ג. ביום 4.4.2020 לפי תיעוד שפורסם באתר החדשות "בחדרי חרדים" נראים שוטרים עוצרים אדם חרדי, -----, ובעת ההמתנה להגעת הניידת כ-6 שוטרים מושיבים אותו בכוח ואחד השוטרים נותן לו בעיטה עם הברך (דקה 54:1) (אלי שלזינגר, [מאה שערים: השוטרים אכפו; כבן 80 הותקף ונזקק לניתוח, בחדרי חרדים](#), 4.4.2020). מברור שקיימנו עם מר -----, האלימות כלפיו נמשכה גם בתחנת המשטרה. מר ----- ביקש שלא ייקחו ממנו טביעת אצבע דיגיטלית כדי לא לחלל שבת וביקש להמתין בתחנה עד ליציאת השבת כדי לבצע את הפעולה אולם בתגובה השוטרים הפעילו כלפיו אלימות קשה ועיקמו את רגלו בצורה מכאיבה מאד כדי לגרום לו להניח את האצבע.

ד. ביום 3.4.2020 לפי תיעוד שפורסם באתר החדשות "כיכר השבת" נראים מספר שוטרים מכים באגרופים ודחיפות אדם חרדי שהולך ברחוב עין יעקב (חיים גולדברג, [אלימות הקצין תועדה: הטיח אגרוף עוצמתי בפניו של חרדי](#), כיכר השבת, 5.4.2020). אף אם הייתה התגרות מילולית מצידו של החרדי (לוידאו אין קול), התיעוד ממחיש בבירור כי לא היתה כל אלימות מצידו שהצדיקה את תקיפתו על ידי השוטרים.

4. לאור האמור לעיל, נבקש כי יתוחקרו האירועים המתוארים ויינקטו הצעדים הנדרשים כדי למנוע הישנות מקרים מסוג זה.

5. זאת ועוד, לאור השימוש הפסול והמסוכן ברימוני הלם במאה שערים באירוע מיום 16.4.2020 וכן באירוע המתואר לעיל מיום 3.4.2020 – **יש להורות על הפסקת השימוש באמצעי זה ברחובות צפופים והומי האדם**. לא יכול להיות ספק, כי שימוש כזה מסכן עוברי אורח וביניהם ילדים ומנוגד לנהלי השימוש המתירים שימוש ברימון הלם רק לצורך "טיפול בהפרות סדר המסכנות את הכוח המשטרתי ו/או שלום הציבור ואינן מאפשרות מגע פנים אל פנים עם המפגינים ללא פגיעה בשוטרים" (נוהל 90.221.111.003 "הפעלת אמצעים להשלטת סדר ציבורי" עמ' 19). נהלי השימוש ברימון מחייבים לתת את הדעת "לתנאי הסביבה" כדי למנוע פגיעה בעוברי אורח.

6. באשר לשימוש התכוף באלות כפי שעולה בבירור מסרטון האירוע מיום 3.4.2020 ומעדויות בתקשורת, מדובר בהתנהלות אלימה ובלתי חוקית. חבטה באלה מותרת על פי הנהלים רק **"בעת התנגדות**

אקטיבית ואלימה היוצרת סיכון ממשי לשוטרים ו/או לאזרחים תמימים" (נוהל 90.221.111.003 "הפעלת אמצעים להשלטת סדר ציבורי" עמ' 4). לא יכול להיות ספק, כי האירועים שלעיל לא עמדו בתנאים המפורטים בנהלים והשימוש בחבטה באלות היה בלתי חוקי.

7. יצוין, כי משיחות שקיימנו עם חרדים רבים המתגוררים במאה שערים עולה תמונה קשה של חוסר אמון עמוק כלפי המשטרה, תחושה שהמשטרה מתעמרת במכוון בקהילה החרדית ודיווחים על אווירה של איום וחרדה בשל הנוכחות המשטרתית. כידוע, מגיפת הקורונה היכתה בקהילה החרדית יותר מכל קבוצה אחרת באוכלוסייה והיא מתמודדת בתקופה האחרונה עם משבר בריאותי וכלכלי חמורים ביותר וסגר. יש להבטיח כי המשטרה תנהג באוכלוסייה זו בכבוד וברגישות הנדרשת בימי שגרה ועל אחת כמה וכמה בתקופה זו.

8. לסיכום, נבקשך להורות על חקירת האירועים המתוארים לעיל ועל הפסקת השימוש הבלתי חוקי ברימוני הלם ובאלות.

9. לתשובתך בהקדם נודה.

בכבוד רב ובברכה,

נועה לוי, עו"ד
הוועד נגד עינויים בישראל

אן סוצ'יו, עו"ד
האגודה לזכויות האזרח בישראל

העתק:

תנ"צ אילת אלישר, יועמ"ש משטרת ישראל, פקס: 02-5898762.

עו"ד עמית מררי, משנה ליועמ"ש המשטרה (פלילי), במייל: AmitM@justice.gov.il